

Comissió organitzadora:

Ana Delgado

Meritxell Ferrer

Mireia López-Bertran

Col·laboren:

Departament d'Humanitats (UPF)

Institut d'Història Jaume Vicens i Vives (UPF)

Per més informació:

Institut d'Història Jaume Vicens Vives

C/Ramon Trias Fargas, 25-27 Barcelona

<http://www.upf.edu/iuhjvv>

jornades.arqueologia@upf.edu

Entrada lliure, prèvia inscripció a jornades.arqueologia@upf.edu

Totes les sessions se celebraran a la Sala Polivalent (Edifici Mercè

Rodoreda, Campus de Ciutadella)

Imatge: Enòcoa de boca trilobulada del Puntal dels Llops (Olocau, València)

Arxiu del Museu de Prehistòria de València

V Jornades d'Arqueologia de l'IUHJV

More than fuel: food and ritual in domestic life

13 de desembre del 2016

Sala Polivalent (Edifici Mercè Rodoreda, Campus Ciutadella)

Organization:

Proyecto MINECO: "Comidas, cocinas y prácticas de consumo en espacios coloniales mediterráneos, s. VIII-V a.C." (HESTIA: HAR2015-69842)

Grup de Recerca d'Arqueologia Mediterrània: Connexions, Materialitats i Escriptura (GRACME: 2014-SGR-553)

Unitat de Coordinació Acadèmica
d'Humanitats

IUHJV
Institut d'Història
Jaume Vicens i Vives

V Jornades d'Arqueologia de l'IUHJV: More than fuel: food and ritual in domestic life

En els últims anys, l'anàlisi de les pràctiques alimentàries s'ha convertit en un interessant camp d'estudi i de debat en l'àmbit arqueològic. Exemple d'aquest interès són tant l'organització de diferents simposis com la publicació de nombroses monografies i articles relacionats amb aquesta temàtica, sobretot pel que fa a aspectes vinculats a la subsistència, els nutrients i les dietes del passat, així com també a les pràctiques de consum d'aliments líquids i sòlids en cerimònies institucionalitzades celebrades en espais públics.

L'objectiu d'aquestes V Jornades d'Arqueologia del CER-IUHJV és analitzar la relació entre els aliments, entesos d'una manera àmplia que inclou qualsevol producte consumit a través de la ingesta, i els rituals duts a terme en l'àmbit de la casa, concebuda també en el seu sentit més ampli i social. L'interès d'aquestes jornades rau principalment en la idea d'evidenciar com, en diferents moments i diferents espais, els aliments van participar de manera activa en diversos rituals vinculats a la casa, tant en relació amb la seva entitat social, biològica o productiva com amb les diferents persones que la conformen. Davant de la complexitat i de les múltiples perspectives d'anàlisi que permet aquesta temàtica s'han definit tres mòduls d'estudi entorn als quals giraran aquestes jornades.

Mòdul 1. Màgia a través del consum

Aquest mòdul se centra principalment en el consum d'aliments per obtenir estats alterats de consciència. És un fet constatat que en moltes pràctiques rituals les percepcions sensorials s'alteraven, tant a través de la realització de diferents moviments corporals com per la ingesta de determinades substàncies psicoactives. Alguns dels aspectes d'interès d'aquest mòdul són, entre d'altres, les dades bioarqueològiques, la cultura material emprada per preparar i menjar els aliments o els contextos en què aquests eren ingerits.

Mòdul 2. Cases, menjar i ritual

L'interès d'aquest mòdul és analitzar l'associació establerta entre rituals i pràctiques alimentàries en l'àmbit de la casa i del seu grup domèstic. En aquest sentit, es vol observar la participació activa dels aliments o les seves representacions en diferents pràctiques rituals associades principalment als cicles vitals de la mateixa casa i dels seus membres, en relació amb la voluntat de protegir-ne i afavorir-ne la reproducció.

Mòdul 3. Corporalitats i cultura material

Aquest mòdul gira entorn a la idea que el consum és un acte d'in-corporació. D'aquesta manera, volem analitzar la relació que s'estableix entre els aliments consumits, el recipient utilitzat en l'acció de consumir i el mateix consumidor; és a dir, la relació que hi ha entre el producte, l'objecte i la persona. Per això, alguns dels aspectes que s'han de considerar en aquest mòdul són, entre d'altres, la corporització de les vaixelles o la funció del producte consumit en la constitució de les identitats personals.

Les V Jornades d'Arqueologia de l'IUHJV estan coordinades per Ana Delgado, Meritxell Ferrer i Mireia López-Bertran. Quant a l'organització, hi col·laboren el Grup de Recerca d'Arqueologia Mediterrània: Connexions, Materialitats i Escripura (GRACME: 2014-SGR-553), el Departament d'Humanitats de la UPF, el CER-Institut Universitari d'Història Jaume Vicens i Vives i el projecte de MINECO "Comidas, cocinas y prácticas de consumo en espacios coloniales mediterráneos, s. VIII-V a.C." (HESTIA: HAR2015-69842-P).

09.15 h Presentació a càrrec de la Direcció del Departament d'Humanitats i de l'IUHJV, i de l'equip organitzador de les V Jornades

Mòdul 1. Màgia a través del consum

09.30 h **M. Erica Couto-Ferreira**, Universitât Heildeberg
Food for childbirth: The evidence from ancient Mesopotamia

10.00 h **Elisa Guerra**, Universidad de Valladolid
Alimentos para el espíritu: las sustancias psicoactivas en contextos domésticos de la prehistoria europea

10.30 h **Guillem Pérez-Jordà i Leonor Peña-Chocarro**, CSIC-Madrid
Semillas y frutos en contextos rituales

11.00 h Debat

11.30 h Pausa

Mòdul 2. Cases, menjar i ritual

12.00 h **Ignasi Grau**, Universitat d'Alacant
Comidas y prácticas rituales en los espacios domésticos del mundo ibérico

12.30 h **Ana Delgado**, Universitat Pompeu Fabra
Comer en familia: alimentos, prácticas rituales e identidades familiares en ámbitos fenicios y púnicos

13.00 h **Miriam Müller**, Yale University
Dining with the ancestors: Household rituals at Tell el-Dab-a/Avaris

13.30 h Debat

14.00 h Dinar

Mòdul 3. Corporalitats i cultura material

15.30 h **Kristina Jennbert**, University of Lund
Sheeps and humans. Some examples on food, corporeality and personhood in the Early Medieval, South Scandinavia

16.00 h **Massimo Cultraro**, CNR-Catania
Re-creating vessels biographies: contexts of food and container consumption in Mycenaean Greece

16.30 h Pausa

17.00 h **Meritxell Ferrer i Mireia López Bertran**, Universitat Pompeu Fabra i Universitat de València
People, pots and antlers: connections through rituals in western Sicily (10th-5th centuries BC)

17.30 h Debat

18.00 h Clausura de les V Jornades per part de les organitzadores, Ana Delgado, Meritxell Ferrer i Mireia López-Bertran